

Η Ελλάδα κλείνει τα παιδιά της σε ιδρύματα

Ντροπιαστική είναι η έκθεση που συνέταξε ο Συνήγορος του Πολίτη σχετικά με την κατάσταση των δομών για ανήλικα στη χώρα μας, καθώς, εκτός από τα σοβαρά προβλήματα στις υποδομές, δεν γίνονται προσπάθειες για την αποϊδρυματοποίησή τους • Μόλις το 10% των παιδιών χείρων της φροντίδας ανάδοχων οικογενειών, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό στην Ευρώπη είναι 90%

M

► Του **ΚΩΣΤΑ ΖΑΦΕΙΡΟΠΟΥΛΟΥ**

ια διαρκώς επιδεινούμενη εικόνα διαχρονικών προβλημάτων που ξεπερνούν το κράτος έκτακτης ανάγκης των τελευταίων υφιστάμενων χρόνων σκιαγραφεί η αναλυτική έκθεση για τα παιδιά των ιδρυμάτων στην Ελλάδα, που συνέταξε ο Συνήγορος του Πολίτη. Σύμφωνα με την έκθεση, η Ελλάδα εδώ και χρόνια απέχει παρασάγγας από τις πρακτικές και το επίπεδο της Ευρώπης όσον αφορά τη λειτουργία των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας και τα δικαιώματα των παιδιών, όπως ορίζει η Διεθνής Σύμβαση του Παιδιού. Παρ' όλα αυτά, το ενδιαφέρον της κοινής γνώμης στρέφεται προς την κατάσταση των ιδρυμάτων μόνο όταν αναδεικνύονται από τα ΜΜΕ εικόνες ανάλογες των απάνθρωπων συνθηκών του Κέντρου Περίθαλψης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες στα Λεχαινά, όπου κλείδωναν παιδιά σε κλουβιά λόγω έλλειψης προσωπικού.

Περίπου 3.000 παιδιά φιλοξενούνται σήμερα σε ιδρύματα παιδικής προστασίας, ενώ 1.000 από αυτά βρίσκονται σε δομές δημόσιου χαρακτήρα, σύμφωνα

με εκτιμήσεις του Συνηγόρου. Ωστόσο, το αρμόδιο υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας δεν διαθέτει πλήρη και ακριβή στοιχεία για αυτά, καθώς ακόμη δεν έχει ενεργοποιηθεί το προβλεπόμενο Μητρώο Παιδικής Προστασίας στο Εθνικό Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Η έκθεση του Συνηγόρου δεν αρκείται στην καταγραφή των υφιστάμενων προβλημάτων σε δομές και προσωπικό, της ανεπάρκειας ελέγχου και πιστοποιήσεων και της επιδείνωσης των προηγούμενων λόγω της οικονομικής κρίσης. Χαρακτηρίζει εμμονή την εύκολη λύση της ιδρυματοποίησης των παιδιών που θέλουν την προστασία της Πολιτείας, την ώρα που στην Ευρώπη κυριαρχεί η αποϊδρυματοποίηση και οι εναλλακτικές λύσεις με τις ανάδοχες οικογένειες σε ποσοστό 90%.

Στην Ελλάδα συμβαίνει ακριβώς το αντίθετο, με το 10% των παιδιών να τελεί υπό τη φροντίδα ανάδοχων οικογενειών, ενώ ταυτόχρονα η διάρκεια παραμονής των παιδιών σε ιδρύματα προσεγγίζει –κατά μέσο όρο– τα 7 χρόνια. Μάλιστα, όπως αναφέρει ο Συνήγο-

ρος του Παιδιού κ. Μόσχος, «η επιλογή των ανάδοχων οικογενειών θα κόστιζε, στους όλο και περισσότερο περιορισμένους πόρους του κράτους, το ένα τρίτο απ' όσο δαπανά σήμερα με τα ιδρύματα παιδικής προστασίας».

Σύμφωνα με την έκθεση, σε πολλά από τα ιδρύματα δεν τηρούνται ατομικοί φάκελοι των παιδιών ή αυτοί είναι ελλιπείς, καθώς δεν περιλαμβάνονται σημαντικά στοιχεία όπως το οικογενειακό ιστορικό ή η καταγραφή επικοινωνίας των παιδιών με την οικογένειά τους. Σοβαρότατο πρόβλημα αποτελεί η απουσία δομών άμεσης υποδοχής για το διάστημα που μεσολαβεί από την απομάκρυνση ενός παιδιού από το οικογενειακό του περιβάλλον μέχρι την εισαγωγή του σε μια μονάδα παιδικής προστασίας.

Η συνήθης «λύση ανάγκης» στην οποία καταφεύγουν οι εισαγγελείς ανηλίκων είναι η εισαγωγή των παιδιών σε Νοσοκομεία Παιδών ή παιδιατρικές κλινικές γενικών νοσοκομείων, όπου παραμένουν ανεξαρτήτως των ιατρικών τους αναγκών για διάστημα πολλών μηνών. Σύμφωνα με στοιχεία από το Νοσοκομείο Παιδών «Αγία Σοφία», ο αριθμός

των παιδιών (ιδιαίτερα μεταναστών και προσφύγων) που εισάγονται ή παραμένουν στο νοσοκομείο για κοινωνικούς λόγους έχει αυξηθεί δραματικά τα τελευταία 3-4 χρόνια.

Όσο για τα παιδιά με σοβαρές αναπηρίες και χρόνιες παθήσεις που απομακρύνονται από τις οικογένειές τους, προκύπτει σημαντική παραβίαση των βασικών τους δικαιωμάτων. Ο Συνήγορος έχει διαπιστώσει ότι σε ορισμένα ιδρύματα, σε συστηματική βάση, παιδιά ή νέοι δένονται στα κρεβάτια τους ή περιορίζονται σε «κρεβάτια-κλουβιά», δεν τους επιτρέπεται η αυτόνομη μετακίνηση όπως και η ενασχόληση με παιχνίδια, με αιτιολογία την ανάγκη προστασίας τους.

Ο Συνήγορος προτείνει, μεταξύ άλλων, τη θέσπιση προδιαγραφών για την αριθμητική και ποιοτική επάρκεια της στελέχωσης όλων των ιδρυμάτων, την ενεργοποίηση του συστήματος καταγραφής, ποιοτικής πιστοποίησης, εποπτείας και ελέγχου των ιδρυμάτων παιδικής προστασίας καθώς και τη θέσπιση ενός ενιαίου θεσμικού πλαισίου για τη συνεχιζόμενη υποστήριξη νεαρών ενηλίκων που αποχωρούν από τα ιδρύματα.